

Παλιά κάθε χωριό είχε το δικό του σχολείο. Στην εφημερίδα μας, θα προσπαθήσουμε να ξαναζωντανέψουμε αυτά τα σχολεία, μέσα από τις αναμνήσεις των παππούδων και γιαγιάδων μας. Το ίδιο θα κάνουμε και για τα «ξεχασμένα» κατεχόμενα πλέον σχολεία των προσφύγων παππούδων και γιαγιάδων μας.

Τα σχολεία μας με μια ματιά...

Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου

Το σχολείο μας βρίσκεται ανάμεσα στα χωριά Νικητάρι, Βυζακιά και Ποτάμι. Όταν ο ουρανός είναι καθαρός, μπορείς να απολαύσεις τη θέα της αγαπημένης Θάλασσας του Ξερού, αφού το σχολείο μας απέχει μόνο 10 χιλιόμετρα από την Πράσινη Γραμμή. Φέτος στο σχολείο μας φοιτούν 80 παιδιά ενώ η Β' τάξη έχει 16 παιδιά, 7 κορίτσια και 9 αγόρια.

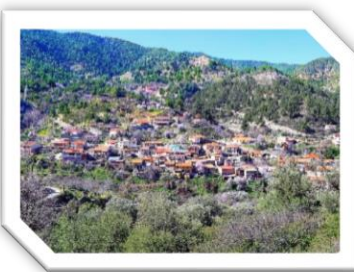
Οι κοινότητες Βυζακιά, Καννάβια, Νικητάρι και Ποτάμι

Η **Βυζακιά** είναι χωριό της επαρχίας Λευκωσίας και έχει περίπου 350 κατοίκους. Είναι κτισμένη στις όχθες του ποταμού της Ελιάς και η ονομασία της προέρχεται από τις «κροκάλες», που στα κυπριακά λέγονται «βυζάτζια», τις οποίες κουβαλούσε το ποτάμι. Στη Βυζακιά καλλιεργούνται πολλά όσπρια, λίγα αμπέλια και αρκετά εσπεριδοειδή και αμυγδαλιές.

Μυριάνθη Παπαϊωακείμ, Εμμανουήλ Πολυκράτους, Μιχαήλ Τσόνεβ
(Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Τα **Καννάβια** βρίσκονται στις βόρειες πλαγιές του Τροόδου, στην κοιλάδα της Ελιάς, 52 χιλιόμετρα από την πόλη της Λευκωσίας. Το όνομα του χωριού συνδέεται με το φυτό «καννάβιν» που καλλιεργείτο παλιά στο χωριό. Είναι ένα πανέμορφο χωριό, με κυρίαρχο το πράσινο του δάσους. Έχει περίπου 150 κατοίκους.

Αβραάμ Γεωργίου, Χριστοδούλη Μάμα, Αντρέας Ξενοφώντος
(Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Το **Νικητάρι** είναι ένα χωριό της επαρχίας Λευκωσίας, 47 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πρωτεύουσας. Σύμφωνα με την παράδοση, το όνομα του χωριού συνδέεται με τον Όσιο Νικήτα, τον επίσκοπο των Χύτρων ενώ πολύ γνωστή είναι η βυζαντινή εκκλησία της Παναγίας της Ασίνου. Στο Νικητάρι καλλιεργούνται κυρίως σιτηρά, ελιές, εσπεριδοειδή και λίγα αμπέλια. Ένα μεγάλο μέρος του χωριού καλύπτεται από το κρατικό δάσος Αδελφοί.

Μαρία Αλ Σουλεϊμάν, Μαρίλια Μόσχου, Δημήτρης Παντελή, Ντάνιελ Πέτρου, Φρειδερίκη Πολυκάρπου
(Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Το **Ποτάμι** είναι χωριό της επαρχίας Λευκωσίας, 40 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πρωτεύουσας. Το όνομά του προήλθε από τους δύο μικρούς ποταμούς ή διαφορετικά από τα δύο ρυάκια που «συναντιούνται» κοντά στο χωριό. Στο Ποτάμι καλλιεργούνται διάφορα όσπρια, «κραμπιά», πατάτες, πεπόνια και καρπούζια. Σημαντικό είναι και ότι στο χωριό υπάρχουν πάνω από 10000 ελιές.

Σόλωνας Αεροπόρος, Ανδρέας Αλεξάνδρου, Σόλωνας Καρανικόλας, Ελένη Χαραλάμπους, Μαρίλια Χρίστου
(Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Πηγές: Ιστοσελίδες Κοινοτικών Συμβουλίων Βυζακιάς, Κανναβίων, Νικηταριού, και Ποταμιού (<https://vyzakia.org/>, <https://www.kannavia.com/>, <https://www.kannavia.com/>, <http://www.potami.org.cy/>)

Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς

Το σχολείο μας βρίσκεται σε ένα ύψωμα, δίπλα από το κοινοτικό συμβούλιο. Είναι ένα πολύ ωραίο, μικρό σχολείο και με θέα σε βουνό και σε θάλασσα. Όλο το σχολείο μας έχει 36 παιδιά. Η Β' τάξη έχει 8 παιδιά, 4 κορίτσια και 4 αγόρια.

Η κοινότητα Σούνι - Ζανακιά

Το Σούνι-Ζανακιά βρίσκεται στην επαρχία Λεμεσού. Στην πραγματικότητα αποτελείται από δυο χωριά, το Σούνι και τη Ζανακιά, τα οποία είναι σχεδόν ενωμένα μεταξύ τους και διοικητικά αποτελούν μια κοινότητα, με ένα κοινοτικό συμβούλιο.

Η κοινότητα Σούνι - Ζανακιά απέχει 23 περίπου χιλιόμετρα από την πόλη της Λεμεσού. Συνορεύει νοτιοανατολικά με το Καντού, νοτιοδυτικά με τη Σωτήρα, δυτικά με τις Πάνω Κιβίδες, βόρεια με τον Άγιο Θεράπων και βορειοανατολικά με την Άλασσα.

Η κοινότητα είναι κτισμένη σε λοφώδη περιοχή, με μέσο υψόμετρο 440 μέτρων.

Στην περιοχή καλλιεργούνται κυρίως χαρουπιές, σιτηρά, αμπέλια, αμυγδαλιές, ελιές και φρουτοδέντρα. Αξίζει κανείς να επισκεφτεί την εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ και την εκκλησία της Παναγίας της Ζανακιάς. Υπάρχει επίσης το ερειπωμένο εξωκλήσι του Αγίου Σαλλούμη και το εκκλησάκι του Αγίου Σιλουανού.

Αργυρώ Μονιάτη, Αρσένιος Μονιάτης, Νεκταρία Αναξαγόρα
(Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)
Πηγή: Βικιπαίδεια

Περιεχόμενα:

- Τα παλιά δημοτικά σχολεία σ. 2
- Έρευνα για τα κατεχόμενα χωριά μας! σ. 3
- Τα 33 κατεχόμενα χωριά μας σ. 4
- Συνεντεύξεις από τους παππούδες και γιαγιάδες μας σ.6
- Ο παππούς και η γιαγιά μου θυμούνται... σ. 8
- Ποιήματα σ. 12

Το δημοτικό σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς

Το Δημοτικό Σχολείο Σουνίου-Ζανακιάς λειτούργησε για πρώτη φορά το **1947**. Ήταν μονοδιδάσκαλο δηλαδή είχε μόνο έναν δάσκαλο και στεγαζόταν σε μια αίθουσα που ήταν ενοικιαζόμενη. Οι πρώτοι μαθητές του σχολείου ήταν 19 παιδιά. Η φοίτηση των περισσότερων παιδιών όμως, δεν ήταν συνεχής και τακτική λόγω του ότι οι περισσότεροι γονείς των παιδιών ήταν βοσκοί, γεωργοί και αμπελουργοί. Για τον λόγο αυτό, τα παιδιά τους ήταν εγγεγραμμένα και στο σχολείο του χωριού Βουνί ταυτόχρονα. Στο Σούνι-Ζανακιά τους έφερναν όταν τελείωνε ο τρύγος και τα κοπάδια μαντρίζονταν στις στάνες, δηλαδή τους μήνες Νοέμβρη και Δεκέμβρη.

Το 1963-64 το σχολείο έκλεισε λόγω των δικαιοδικών ταραχών του 1963. Επειδή έγιναν επεισόδια στο γειτονικό μας τουρκοκυπριακό χωριό Καντού, κάποιοι κάτοικοι του Σουνίου-Ζανακιάς μετακόμισαν πίσω στο χωριό Βουνί για να νιώθουν πιο ασφαλείς.

Το σχολείο Σουνίου-Ζανακιάς ξαναξεκίνησε τη λειτουργία του το **1985**, χρονιά κατά την οποία κτίστηκε και ολοκληρώθηκε το κτίριο του σχολείου μας όπως είναι σήμερα.

Ανδριάνα Μυλωνά, Ελεονώρα Θεοφίλου, Κωνσταντίνος Χριστοφή
(Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Πηγή: Άριστος Αριστείδου, «Το δημοτικό σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς», έκδοση Ιερού Ναού Αρχαγγέλου Μιχαήλ Σουνίου, Τεύχος 17, Φθινόπωρο 2019 / Τεύχος 24, Άνοιξη 2023

Το παλιό δημοτικό σχολείο της Βυζακιάς

Το Δημοτικό Σχολείο Βυζακιάς ήταν το πρώτο από τα 4 σχολεία που πρωτολειτούργησε, τον Απρίλιο του 1890. Το σχολείο ήταν μικτό αγοριών και κοριτσιών, αλλά τα αγόρια ήταν πολύ περισσότερα από τα κορίτσια. Τις περισσότερες χρονιές, το σχολείο ήταν μονοδιδάσκαλο. Από το 1915 σε αυτό φοιτούσαν και μαθητές από το γειτονικό χωριό Νικητάρι. Τα περισσότερα παιδιά τα είχε την σχολική χρονιά 1922-23, όπου φοιτούσαν 47 αγόρια και 25 κορίτσια.

Μυριάνθη Παπαϊωακείμ, Εμμανουήλ Πολυκράτους, Μιχαήλ Τσόνεβ
(Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Το παλιό δημοτικό σχολείο του Νικηταρίου

Το Δημοτικό Σχολείο Νικηταρίου λειτούργησε για πρώτη φορά το **1923**. Μέχρι το 1923 υπήρχε σχολικό σύμπλεγμα με το Δημοτικό της Βυζακιάς. Μάλιστα, κατά τη σχολική χρονιά 1911-1912 μόνο 3 μαθητές έρχονταν στη Βυζακιά από το Νικητάρι, γιατί έπρεπε να διασχίζουν τον ποταμό της Ελιάς. Το 1923 φοίτησαν στο σχολείο 12 αγόρια και 12 κορίτσια.

Μαρία Αλ Σουλεϊμάν, Μαρίλια Μόσχου, Δημήτρης Παντελή, Ντάνιελ Πέτρου, Φρειδερίκη Πολυκάρπου
(Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Το παλιό δημοτικό σχολείο των Κανναβιών

Το Δημοτικό Σχολείο Κανναβιών λειτούργησε για πρώτη φορά το **1907**. Ήταν μονοδιδάσκαλο και είχε μόνο μια αίθουσα. Οι πρώτοι μαθητές του σχολείου ήταν 16 ενώ δεν υπήρχαν καθόλου κορίτσια.

Αβραάμ Γεωργίου, Χριστοδούλη Μάμα, Αντρέας Ξενοφώντος
(Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

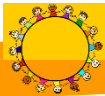
Το παλιό δημοτικό σχολείο του Ποταμιού

Το Δημοτικό Σχολείο Ποταμιού λειτούργησε για πρώτη φορά το **1908**. Την πρώτη χρονιά, μάθημα έκανε ο ιερέας του χωριού και σε αυτό φοιτούσαν 19 αγόρια. Από την επόμενη χρονιά, ολοκληρώθηκε το κτήριο του δημοτικού ενώ από τη σχολική χρονιά 1910-1911 διορίστηκε δάσκαλος και ξεκίνησαν να φοιτούν και κορίτσια.

Σόλωνας Αεροπόρος, Ανδρέας Αλεξάνδρου, Σόλωνας Καρανικόλας, Ελένη Χαραλάμπους, Μαρίλια Χρίστου
(Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Πηγή: « Η ιστορία των σχολείων Νικηταρίου, Βυζακιάς, Ποταμιού και Κανναβιών», έκδοση του Περιφερειακού Δημοτικού Σχολείου Ασίνου, 2015

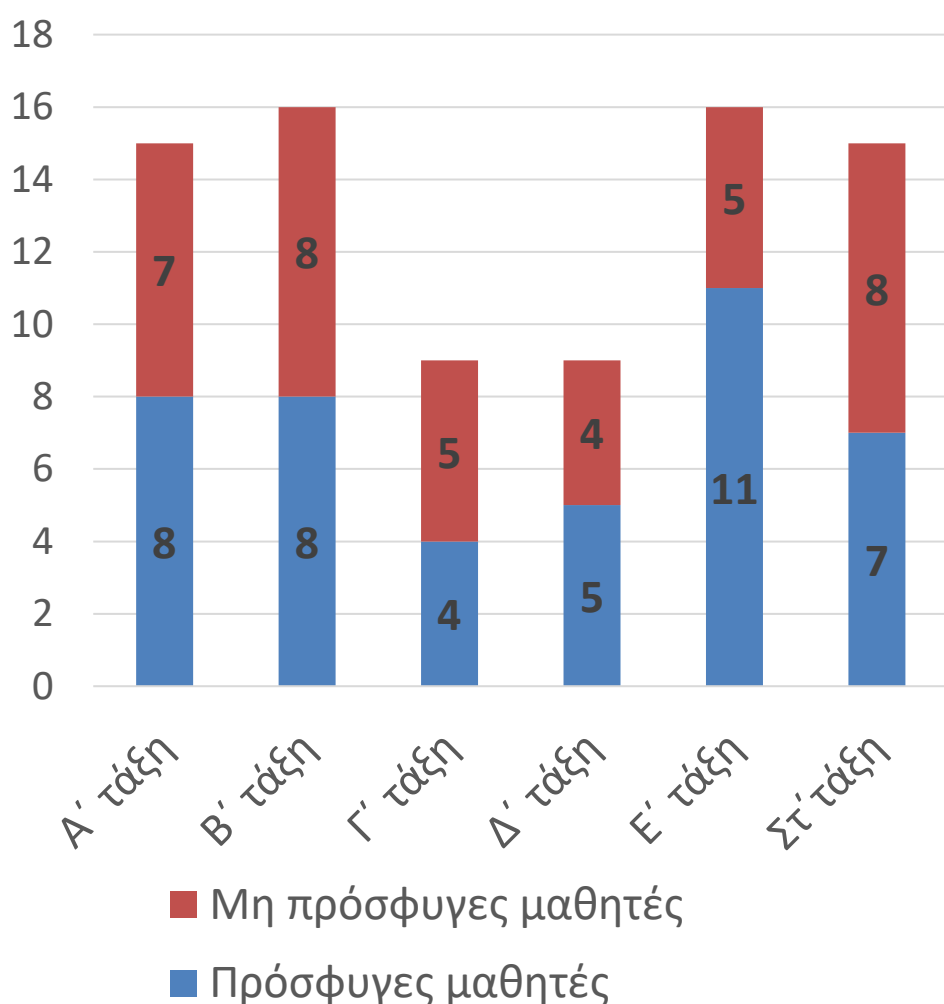
Έρευνα για τους πρόσφυγες μαθητές των σχολείων μας

Τα παιδιά των δύο τάξεων ερευνήσαμε την προσφυγική καταγωγή των μαθητών των σχολείων μας. Σύμφωνα με την έρευνά μας, πρόσφυγες είναι σχεδόν το 1/2 των μαθητών του Περιφερειακού Δημοτικού Σχολείου Ασίνου και το 1/4 του Δημοτικού Σχολείου Σουνίου - Ζανακιάς.

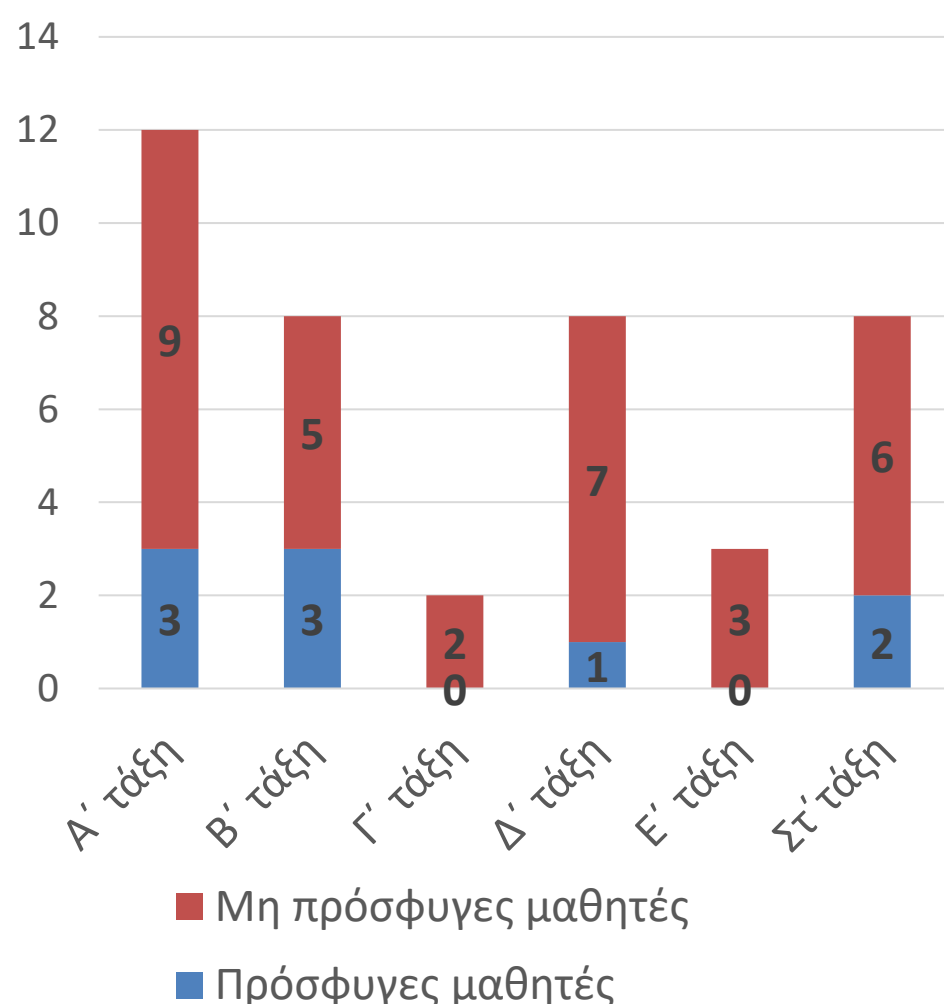
Πιο αναλυτικά:

- Από τα 80 παιδιά του Δημοτικού Ασίνου, οι πρόσφυγες είναι 36.
- Από τα 36 παιδιά του Δημοτικού Σουνίου - Ζανακιάς, οι πρόσφυγες είναι 9.
- Οι πρόσφυγες μαθητές του Δημοτικού Ασίνου κατάγονται από 23 κατεχόμενα χωριά ή πόλεις.
- Οι πρόσφυγες μαθητές του Δημοτικού Σουνίου - Ζανακιάς κατάγονται από 12 κατεχόμενα χωριά ή πόλεις.

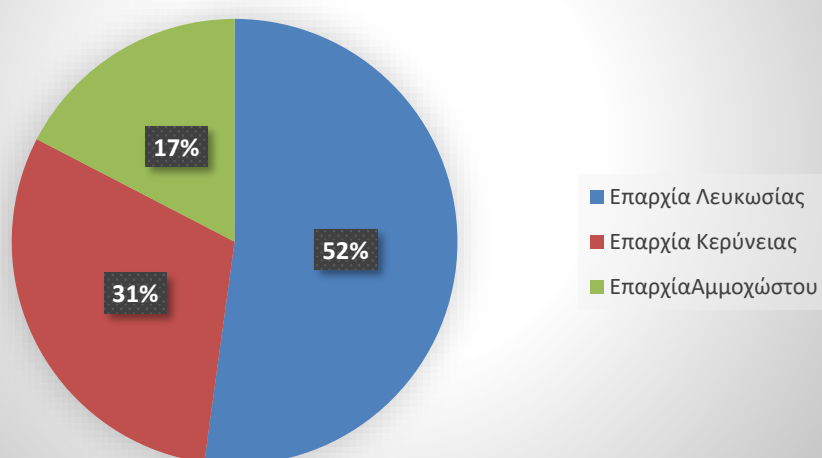
Οι μαθητές του Περιφερειακού Δημοτικού Σχολείου Ασίνου

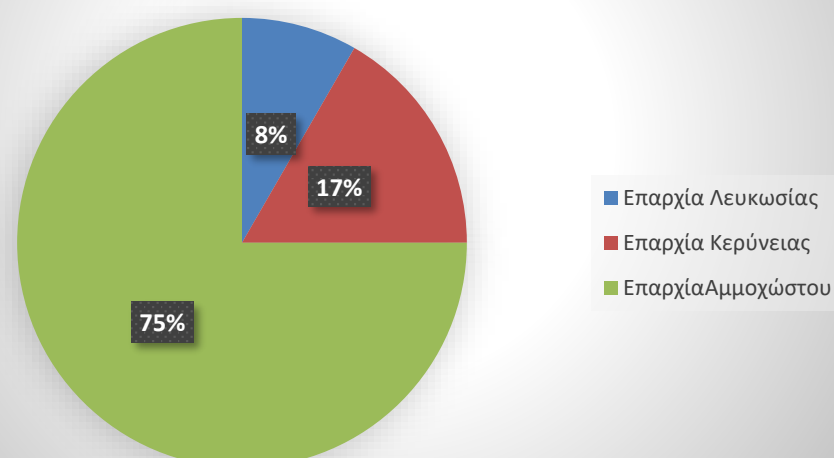
Οι μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Σουνίου-Ζανακιάς

Από ποιες επαρχίες είναι οι πρόσφυγες του Περιφερειακού Δημοτικού Σχολείου Ασίνου;

Από ποιες επαρχίες είναι οι πρόσφυγες του Δημοτικού Σχολείου Σουνίου -Ζανακιάς;

Περιδιάβαση στα 33 κατεχόμενα χωριά και πόλεις μας!

Αφάνεια Αμμοχώστου

Περιστερωνάρι

Ομορφίτα

Πάνω Ζώδια

Κάτω Ζώδια

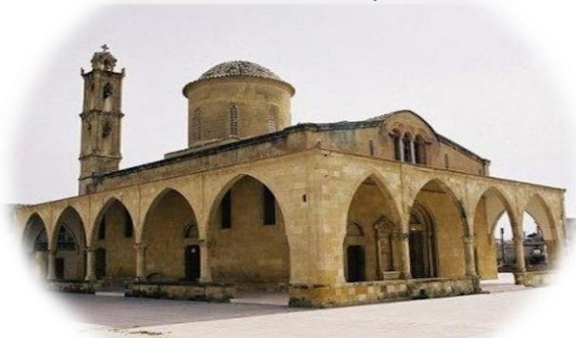
Μπογάζι

Αργάκι

Πάνω Δίκωμο

Βασίλεια

Πραστειό Μόρφου

Κυρά Μόρφου

Μια Μηλιά

Διόριος

Καραβάς

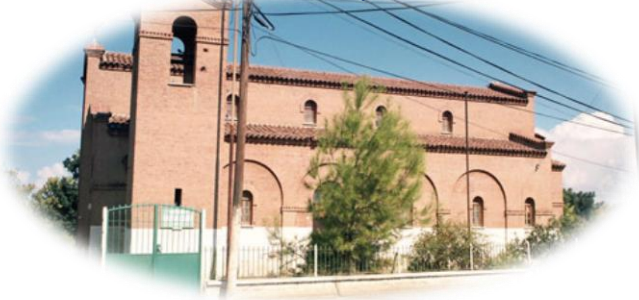

Μόρφου

Πεντάγεια

Άγιος Βασίλειος Κερύνειας

Λάπαθος Αμμοχώστου

Νέο Χωριό Κυθρέας

Άγιος Γεώργιος Κερύνειας

Αμμόχωστος

Άγιος Αμβρόσιος Κερύνειας

Χρυσηλιού

Άγιος Ανδρόνικος Καρπασίας

Λευκόνοικο

Μαραθόβουνος

Κερύνεια

Γαστριά

Άγιος Σέργιος Αμμοχώστου

Λύση

Τρίκωμο

ΡΙΖΟΚΑΡΠΑΣΟ

Συεντεύξεις...

Συέντευξη από τον παππού Σοφοκλή Παπαλεοντίου

- Ποιο είναι το κατεχόμενο χωριό σας;
- Το κατεχόμενο χωριό μου είναι τα Γαστριά και βρίσκεται στην επαρχία Αμμοχώστου.
- Πόσους κατοίκους είχε; Από που πήρε το όνομά του το χωριό;
- Το 1974 είχε 200 κατοίκους. Το όνομά του το πήρε από τα πήλινα αγγεία (γάστρα ή γλάστρα). Στο χωριό υπάρχει σημαντικός αρχαιολογικός χώρος, όπου βρήκαν σημαντικά αγγεία των Προϊστορικών χρόνων.
- Πώς ήταν το δημοτικό σχολείο που πηγαίνατε όταν ήσασταν παιδιά;
- Το σχολείο μας ήταν μια αίθουσα μεγάλη με ένα δάσκαλο για όλους. Είχε μια μεγάλη αυλή και γύρω γύρω κυπαρίσσια που τα φύτεψαν τα 40 παιδιά του σχολείου.
- Τι σας άρεσε περισσότερο σε αυτό; Τι δε σας άρεσε;
- Πιο πολύ μου άρεσε το διάλειμμα που παίζαμε μπάπα (ποδόσφαιρο) όλοι μαζί. Δε μου άρεσε να κάνω μάθημα, όπως και στους περισσότερους.
- Αν γνωρίζετε, το σχολείο σας υπάρχει σήμερα; Σε τι κατάσταση βρίσκεται;
- Πριν μερικά χρόνια που πέρασα αντίκρισα μια εικόνα πολύ θλιβερή. Το σχολείο αγνώριστο και η αίθουσα ερειπωμένη και εγκαταλελειμμένη. Γεμάτο χόρτα παντού...
- Πώς ήταν η στολή που φορούσατε στο σχολείο;
- Τα αγόρια φορούσαν άσπρο πουκάμισο, γκριζο παντελόνι και μαύρο σακάκι. Τα κορίτσια μαυρόασπρη ποδιά με κουμπιά στο πίσω μέρος και άσπρο κολάρο.
- Τι πράγματα παίρνατε μαζί σας στο σχολείο;
- Μαζί μας παίρναμε, όσοι είχαμε, μια ρούχινη τσάντα χακί, με τα βιβλία και ένα μολύβι.
- Ποιο ήταν το κολατσιό σας στο σχολείο;
- Είχαμε συσσίτιο από το σχολείο: ψωμί, βούτυρο, μαρμελάδα και κάποτε λίγο τυρί.
- Θυμάστε κάποιο αστείο περιστατικό που έγινε στο σχολείο σας όταν ήσασταν παιδί;
- Κάποιο αστείο περιστατικό που το θυμάμαι και γελάω και τώρα που το αναφέρω....
Όταν κάναμε αταξίες, ο δάσκαλος μας έπαιρνε από το σακάκι και μας κρέμαζε στον σύρτη της πόρτας μέχρι να σχολάσουν...
- Τι κάνατε τα διαλείμματα στο σχολείο; Τι παιχνίδια παίζατε;
- Στα διαλείμματα παίζαμε χωστό (κρυφτό), λιγκρί, σκατούλικά και ππιριλιά (βόλους).

Αρσένιος Μονιάτης (Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Συέντευξη από τον παππού Παναγιώτη Χατζητόφα

- Ποιο είναι το κατεχόμενο χωριό σας;
- Το κατεχόμενο χωριό μου είναι η Λύση.
- Πόσους κατοίκους είχε; Από που πήρε το όνομά του το χωριό;
- Το χωριό είχε 5000 κατοίκους πριν την εισβολή. Υπάρχουν πολλές εκδοχές για το πώς πήρε το όνομα Λύση. Μία από αυτές είναι ότι στη Λύση υπήρχε ένας λόφος από τον οποίο έπαιρναν χαλκό και τον έλιωναν.
- Πώς ήταν το δημοτικό σχολείο που πηγαίνατε όταν ήσασταν παιδιά;
- Το δημοτικό σχολείο μου ήταν ένας μεγάλος χώρος χωρισμένος σε τάξεις και μεγάλη αυλή με βρύσες για νερό. Είχε ένα γήπεδο ποδοσφαίρου που κάναμε γυμναστική. Το δημοτικό σχολείο ήταν δίπλα από την εκκλησία του χωριού.
- Τι σας άρεσε περισσότερο σε αυτό; Τι δε σας άρεσε;
- Μου άρεσε που μας έπαιρναν περιπάτους στη φύση και που μας έφερναν συσσίτιο μια φορά την εβδομάδα. Μας έδιναν γάλα, ψωμί με βούτυρο ή μουρουνέλαιο που ήταν δυναμωτικό.
- Αν γνωρίζετε, το σχολείο σας υπάρχει σήμερα; Σε τι κατάσταση βρίσκεται;
- Το σχολείο υπάρχει σήμερα και είναι σε καλή κατάσταση. Νομίζω ότι μπορεί να το χρησιμοποιούν οι Τούρκοι.
- Πώς ήταν η στολή που φορούσατε στο σχολείο;
- Η στολή που φορούσαμε ήταν παντελόνι γκριζο και άσπρο πουκάμισο.
- Τι πράγματα παίρνατε μαζί σας στο σχολείο;
- Στο σχολείο παίρναμε μια ρούχινη βαλίτσα, που μας έραβε η μάνα μας, τα βιβλία μας και ένα μολύβι.
- Ποιο ήταν το κολατσιό σας στο σχολείο;
- Για κολατσιό ό,τι είχαμε στο σπίτι: ψωμί, ελιές, χαλούμι και παξιμάδι.
- Θυμάστε κάποιο αστείο περιστατικό που έγινε στο σχολείο σας όταν ήσασταν παιδί;
- Δε θυμάμαι κάτι συγκεκριμένο, αλλά τώρα μου φαίνεται πολύ αστείο που, όταν κάποιες φορές έρχονταν προς το μέρος μας ο δάσκαλος ή ο ιερέας του χωριού, τρέχαμε να κρυφτούμε, επειδή τους σεβόμασταν και τους φοβόμασταν.
- Τι κάνατε τα διαλείμματα στο σχολείο; Τι παιχνίδια παίζατε;
- Τα διαλείμματα τρέχαμε στην αυλή του σχολείου, κάναμε αγωνίσματα, παίζαμε ποδόσφαιρο και πηδούσαμε για να δούμε ποιος θα φτάσει πιο μακριά.

Αντριάννα Μυλωνά (Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Συνέντευξη από τον παππού Μιχαήλ Μιχαήλ

- **Ποιο είναι το κατεχόμενο χωριό σας;**
Το κατεχόμενο χωριό μου είναι η Κυρά, στην περιοχή Μόρφου.
- **Πόσους κάτοικους είχε το χωριό σας και από πού πήρε το όνομα του;**
Το χωριό μου είχε περίπου 900 κατοίκους. Πήρε το όνομα το από την κυρα-Ρήγαινα που ήταν βασίλισσα και γυναίκα του Ρήγα, όταν οι Φράγκοι κατείχαν την Κύπρο.
- **Πώς ήταν το δημοτικό σχολείο που πηγαίνατε όταν ήσασταν παιδιά;**
Το σχολείο είχε περίπου 110 μαθητές και είχε συμπλέγματα τάξεων. Η Α΄ και η Β΄ μαζί, η Γ΄ και η Δ΄ σε άλλη αίθουσα και η Ε΄ και η ΣΤ΄ ξεχωριστά.
- **Τι σας άρεσε περισσότερο στο σχολείο σας; Τι δε σας άρεσε;**
Μου άρεσαν τα μαθήματα όπως ο κήπος και η Επιστήμη με πειράματα, η Μουσική και η Γυμναστική. Δεν μου άρεσε που οι δάσκαλοι τιμωρούσαν με ξύλο τους μαθητές.
- **Αν γνωρίζετε, το σχολείο σας υπάρχει σήμερα; Σε τι κατάσταση βρίσκεται;**
Ναι, υπάρχει. Οι Τούρκοι όμως δεν το λειτουργούν ως σχολείο και χρειάζεται συντήρηση. Το βλέπω από τις φωτογραφίες πώς είναι εξωτερικά. Δεν πήγα ποτέ να το επισκεφτώ, μετά την εισβολή.
- **Πώς ήταν η στολή που φορούσατε στο σχολείο;**
Το καλοκαίρι φορούσαμε γκριζο, κοντό παντελόνι και το χειμώνα μακρύ. Πάντοτε άσπρο πουκάμισο και μαύρα παπούτσια.
- **Τι πράγματα παίρνατε μαζί σας στο σχολείο;**
Παίρναμε τη ρούχινη τσάντα μας, άλλοι έπαιρναν δερμάτινη, με τα βιβλία και τα τετράδια της ημέρας. Τουλάχιστον δύο μολύβια και ένα σβηστήρι. Απαραίτητο ήταν ένα μαντήλι, μια ξύλινη ρίγα και κομμένα νύχια.
- **Ποιο ήταν το κολατσιό σας στο σχολείο;**
Έπαιρνα από το σπίτι ένα σάντουιτς κι έναν «μαστραπί»- τενεκεδένια κονσέρβα- για το γάλα που μας έδιναν στο σχολείο, το οποίο έβραζαν σε ένα καζάνι.
- **Θυμάστε κάποιο αστείο περιστατικό που έγινε στο σχολείο σας όταν ήσασταν παιδί;**
Όταν ήμουν στην Α΄ τάξη μια μέρα που ήμουν αφηρημένος, ο δάσκαλος μου με άγγιξε με ένα μακρύ καλάμι στο κεφάλι. Εγώ, νομίζοντας πως με κτύπησε ο πίσω συμμαθητής μου, του θύμωσα. Τότε όλοι έβαλαν τα γέλια. Όταν το κατάλαβα, γέλασα και εγώ.
- **Τι κάνατε τα διαλείμματα στο σχολείο; Τι παιχνίδια παίζατε;**
Τα διαλείμματα όλο τρέχαμε ο ένας τον άλλο. Το «κατατρεχτό». Όσους προλάβαιναν τους έβραζαν φυλακή και οι δικοί τους προσπαθούσαν να τους ελευθερώσουν. Εκεί δερνόμασταν μεταξύ μας. Τα κορίτσια έπαιζαν άλλα παιχνίδια όπως το «σχοινί», «αυκά αυκά πουλώ τα» και «σκύλος και κόκκαλο».

Μαρίλια Χρίστου (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Συνέντευξη από την γιαγιά Μαρούλα Χαραλάμπους

- **Ποιο είναι το χωριό σας;**
Το χωριό μου είναι το Νικητάρι.
- **Πόσους κάτοικους είχε το χωριό σας και από πού πήρε το όνομα του;**
Το Νικητάρι έχει περίπου 400 κατοίκους. Το όνομά του το πήρε από τον πρώτο κάτοικο Όσιο Νικήτα.
- **Πώς ήταν το δημοτικό σχολείο που πηγαίνατε όταν ήσασταν παιδιά;**
Το δημοτικό σχολείο του χωριού είχε 2 αίθουσες διδασκαλίας και μια αίθουσα που έκαναν μάθημα Οικοκυρικών, στην οποία έμενε η δασκάλα του σχολείου.
- **Πώς ήταν η στολή που φορούσατε στο σχολείο;**
Η στολή που φορούσαμε ήταν ποδιά καρώ με κολάρο άσπρο και φούστα μπλε με πουκάμισο άσπρο για τις γιορτές.
- **Ποιο ήταν το κολατσιό σας στο σχολείο;**
Στο σχολείο παίρναμε για φαγητό ψωμί και ελιές. Επίσης εκεί στο σχολείο μας έδιναν ένα ποτήρι γάλα.
- **Θυμάστε κάποιο αστείο περιστατικό που έγινε στο σχολείο σας όταν ήσασταν παιδί;**
Μια μέρα που κάναμε γυμναστική στο σχολείο, ένας συμμαθητής μας τσακώθηκε με μια συμμαθήτριά μας και της πήρε το παπούτσι και το πέταξε μέσα στην τουαλέττα του σχολείου.
- **Τι κάνατε τα διαλείμματα στο σχολείο; Τι παιχνίδια παίζατε;**
Τα διαλείμματα παίζαμε βασιλέα, τρέξιμο, ποδόσφαιρο, κρυφτό και βόλους γυάλινους.

Μαρίλια Μόσχου (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Ο παππούς και η γιαγιά θυμούνται...

Η γιαγιά Νούρα Αλ Σαλάμ θυμάται...

Είμαι πρόσφυγας από την πόλη **Nawa** της Συρίας. Η πόλη μου έχει περίπου 100 χιλιάδες κατοίκους. Ονομάστηκε έτσι γιατί το σχήμα της πόλης μοιάζει με πυρήνα. Θυμάμαι ότι στο δημοτικό σχολείο πηγαίναμε με τα πόδια. Η στολή μας ήταν μπλε πουκάμισο και τζιν. Θυμάμαι μια φορά ο διπλανός μου ξεκίνησε να τραγουδά μόλις μπήκε ο δάσκαλος μέσα στην τάξη. Τότε όλη η τάξη γέλασε. Τα διαλείμματα συνήθως παίζαμε κρυφτό.

Μαρία Αλ Σουλεϊμάν (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Ο παππούς Ξενάκης Ξενοφώντος θυμάται....

Το χωριό μου είναι τα **Καννάβια**. Το χωριό έχει περίπου 150 κατοίκους και το όνομά του το πήρε από το φυτό καννάβι που βρισκόταν μέσα στους ποταμούς. Το σχολείο μου ήταν μικρό, με δύο αίθουσες και φοιτούσαν 85 μαθητές. Ήταν χωρισμένο σε δύο αίθουσες. Στο σχολείο μου άρεσε που έπαιζα με τους φίλους μου αλλά δεν μου άρεσε όταν ο δάσκαλος μας χτυπούσε με την βέργα όταν κάναμε αταξίες. Σήμερα το σχολείο υπάρχει αλλά είναι εγκαταλελειμένο. Στο σχολείο φορούσαμε ότι θέλαμε και τον χειμώνα παίρναμε μαζί μας και ξύλα για να τα βάζουμε στη σόμπα της τάξης και να ζεσταινόμαστε. Κάθε μέρα μας έδιναν από ένα ποτήρι γάλα σε σκόνη. Ένα αστείο περιστατικό που θυμάμαι είναι ότι μια μέρα μια συμμαθήτριά μου επειδή φοβόταν στο μάθημα, έκανε πιπί πάνω της.

Αντρέας Ξενοφώντος (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Η γιαγιά Μαρία Ιωάννου θυμάται...

Το χωριό μου είναι το **Νικητάρι**. Θυμάμαι ότι οι αίθουσες του σχολείου ήταν πιο μικρές από τώρα και οι στέγες ήταν από ξύλο και κεραμίδι. Μου άρεσε πολύ στο σχολείο γιατί είμασταν πιο δεμένοι ως παιδιά από ότι είμαστε τώρα. Το κολατσιό μου στο σχολείο ήταν ρυζόγαλο, το οποίο μας το έφτιαχναν στο σχολείο. Τα διαλείμματα παίζαμε βασιλέα, κρυφτό, πέντε πέτρες, γερμανικό και μπάσκετ.

Δημήτρης Παντελή (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Ο παππούς Σολής Καρανικόλας θυμάται....

Το κατεχόμενο χωριό μου είναι η **Πάνω Ζώδια**. Το όνομα του το χωριό το πήρε από ένα ζώο, το ζώδιο που κατοικούσε σε ένα σπήλαιο. Το 1974 υπήρχαν περίπου 1700 κάτοικοι. Η Πάνω Ζώδια είχε 2 σχολεία. Στο ένα πήγαιναν οι τάξεις Α', Β' και Γ' και στο άλλο οι τάξεις Δ', Ε' και Στ'. Είχε μεγάλο γήπεδο και παιδότοπο.

Μου άρεσε το ότι είμασταν πολλά παιδιά στο σχολείο και δεν μου άρεσε το ότι ήταν κοντά στον δρόμο. Μαζί μου στο σχολείο έπαιρνα συνήθως σάντουιτς με χαλούμι γιατί το παράγαμε. Δεν είχαμε στολή και τα διαλείμματα παίζαμε κρυφτό, βασιλέα και μπάλα. Ένα αστείο περιστατικό που θυμάμαι είναι μια φορά που η δασκάλα απουσίαζε από την τάξη και εγώ βρήκα ένα μαντήλι και ξεκίνησα να φωνάζω και να ρωτώ ποιου είναι. Τότε μπήκε μέσα η δασκάλα, με άκουσε και με έδειρε.

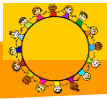
Σόλωνας Καρανικόλας (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Η γιαγιά Ευανθία Βασιλείου θυμάται...

Το κατεχόμενο χωριό μου είναι η **Αγία Ειρήνη Κερύνηας**. Το χωριό μου ήταν μεικτό χωριό. Έλληνες και Τούρκοι ήταν γύρω στους 400 κατοίκους. Το όνομα του το πήρε από την εκκλησία του χωριού. Το σχολείο μου ήταν νεόκτιστο και μικρό γιατί ήταν λίγα τα παιδιά. Μου άρεσε περισσότερο το ότι ήταν κοντά στο σπίτι και πηγαίναμε στο σχολείο με τα πόδια. Δεν μου άρεσε που ήταν μια αίθουσα για όλες τις τάξεις. Ένα αστείο περιστατικό που θυμάμαι ήταν ότι μια μέρα ο δάσκαλος μας έλειπε και στη θέση του ήρθε μια συνταξιούχα δασκάλα μαζί με το σκύλο της, την κυρία Λετίσια.

Μιχαήλ Τσόνεβ (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Ο παππούς Χρίστος Θεοφίλου θυμάται...

Η κατεχόμενη μου πόλη είναι η Αμμόχωστος. Είχε 40000 κατοίκους. Ονομάστηκε έτσι γιατί τα παλιά χρόνια ήταν χωσμένη στην άμμο. Το σχολείο μου ήταν μεγάλο. Είχε μεγάλους κήπους, δύο κυκλικές σκάλες και μια μεγάλη αυλή για γυμναστική και διάλειμμα. Μου άρεσαν οι αρχαίες κολόνες που είχε, αλλά δε μου άρεσε η αυλή γιατί ήταν βραχώδης. Η στολή του σχολείου ήταν γκριζο παντελόνι, άσπρο πουκάμισο και μαύρα παπούτσια. Θυμάμαι, έπαιρνα μαζί μου μια βαλίτσα με βιβλία, κασετίνα και το κολατσιό μου. Το κολατσιό μας ήταν σάντουιτς ή κουλούρι και νερό. Τα διαλείμματα τρώγαμε το φαγητό μας και παίζαμε μπάλα ή σχοινάκι.

Ελεονώρα Θεοφίλου (Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Η γιαγιά Λένια Παναγιωτίδου θυμάται....

Το χωριό μου είναι το Βουνί. Το Βουνί είχε χίλιους κατοίκους. Το όνομά του το πήρε επειδή ήταν χτισμένο στην πλαγιά του βουνού. Το σχολείο μου ήταν ένα ωραίο κτίριο, χτισμένο ψηλά σε ένα μικρό λόφο. Η στολή που φορούσα ήταν φόρεμα καρό σε μαυρόασπρο ύφασμα και στον λαιμό μας βάζαμε άσπρο κολάρο. Μαζί μας στο σχολείο παίρναμε την τσάντα μας και τον χειμώνα παίρναμε ξύλα για το τζάκι. Στο σχολείο μας δίνανε για κολατσιό ζεστό γάλα και μία φέτα ψωμί με βούτυρο και ζάχαρη.

Στα διαλείμματα παίζαμε σκάλα, 5 μήλα ή αντρές. Μου άρεσε να παίζω στην αυλή με τους φίλους μου, αλλά δεν μου άρεσε καθόλου όταν ήταν χειμώνας. Μια φορά θυμάμαι, παίζαμε τρεχτό, αγόρια και κορίτσια και όπως τρέχαμε δυο παιδιά, ένα αγόρι και ένα κορίτσι κοτούλησαν μεταξύ τους. Όλοι σκάσαμε στα γέλια. Το αγόρι θυμωμένο άρχισε να μας ρίχνει πέτρες... Το σχολείο μου υπάρχει σήμερα σε πολύ καλή κατάσταση και είναι υπό τη φροντίδα της κυβέρνησης.

Αργυρώ Μονιάτη (Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Ο παππούς Χάρης Θουκυδίδης θυμάται...

Το χωριό μου είναι ο Άγιος Δημήτριος. Παλιά είχε 250 κατοίκους. Τώρα έχει 25. Πήρε το όνομά του από μια εικόνα του Αγίου Δημητρίου που βρέθηκε στο χωριό. Το δημοτικό σχολείο ήταν ένα δωμάτιο και όλες οι τάξεις ήταν μαζί. Θυμάμαι ότι δεν είχαμε στολή. Φορούσαμε ό,τι ρούχα θέλαμε και παίρναμε μαζί μας μόνο τα βιβλία μας. Δεν είχαμε τσάντα. Στο σχολείο δεν τρώγαμε τίποτα. Τα διαλείμματα παίζαμε πιριλιτιά και λιγκρί. Μου άρεσε που παίζαμε όλοι μαζί, αλλά δε μου άρεσε καθόλου το κρύο που είχε τον χειμώνα. Το σχολείο δεν υπάρχει σήμερα.

Κρίστοφερ Θουκυδίδης (Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Η γιαγιά Μαρία Μουτσάνα θυμάται....

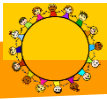
Το χωριό μου είναι ο Παλαμάς Καρδίτσας. Είχε 3000 κατοίκους. Πήρε το όνομά του από τους κατοίκους που έφτιαχναν τα σπίτια τους από λάσπη με τις παλάμες τους. Το δημοτικό σχολείο ήταν ένα μεγάλο διώροφο πέτρινο κτίριο. Μου άρεσε που είχε δίπλα του εκκλησία, αλλά δε μου άρεσε που ανέβαινα πολλά σκαλιά κάθε πρωί. Η στολή που φορούσα τότε ήταν σχολική ποδιά. Θυμάμαι, έπαιρνα μαζί μου μια τσάντα από πανί που είχα, ένα τετράδιο γραμματικής, ένα μικρό μολύβι και κάποια γομολάστιχα. Το κολατσιό μου στο σχολείο ήταν ένα κουλούρι. Τα διαλείμματα μιλούσα με τους φίλους μου. Παίζαμε κρυφτό και μήλα. Το σχολείο υπάρχει σήμερα και βρίσκεται σε καλή κατάσταση.

Νεκταρία Αναξαγόρα (Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Η γιαγιά Αργυρούλα Χριστοφή θυμάται...

Το χωριό μου είναι η Τόχνη. Το χωριό Τόχνη είχε 500-800 κατοίκους περίπου. Το δημοτικό σχολείο μου ήταν μικρό. Είχε δύο αίθουσες με δύο δασκάλους. Ήμασταν όλοι σαν μια οικογένεια. Αυτό μου άρεσε πολύ. Η στολή που φορούσαμε στο σχολείο ήταν καρό ποδιά με κολάρο. Παίρναμε μαζί μας την τσάντα μας με τα βιβλία και την κασετίνα. Το κολατσιό μας ήταν σάντουιτς. Τα διαλείμματα στο σχολείο παίζαμε κρυφτό και μπάλα. Το σχολείο σήμερα δε λειτουργεί. Έγινε κέντρο νεότητας.

Κωνσταντίνος Χριστοφή (Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Η γιαγιά Σωτηρούλα Χαραλάμπους θυμάται...

Το χωριό μου είναι το **Ποτάμι**. Το δημοτικό μας σχολείο ήταν ένα μικρό, όμορφο σχολείο. Οι τοίχοι είχαν πέτρα και σε κάθε αίθουσα έκαναν μάθημα δύο τάξεις. Μου άρεσε που πήγαινα με τα πόδια στο σχολείο αλλά δεν μου άρεσε που δεν είχε παιχνίδια στην αυλή. Το κολατσιό μας στο σχολείο ήταν ψωμί, ντομάτες και ελιές και φορούσαμε μαυρόσπρη ποδιά. Τα διαλείμματα παίζαμε βασιλέα και κουσό.

Ελένη Χαραλάμπους (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Ο παππούς Ανδρέας Αλεξάνδρου θυμάται....

Το χωριό μου είναι το **Ποτάμι**. Το Ποτάμι είχε περίπου 500 κατοίκους και πήρε το όνομά του από τους δύο ποταμούς που το περιβάλλουν. Στο δημοτικό σχολείο υπήρχαν δύο κτήρια. Στο ένα κτήριο έκαναν μάθημα οι Α', Ε' και ΣΤ' τάξεις. Στο άλλο κτήριο έκαναν μάθημα στο ισόγειο οι Γ' και Δ' τάξεις. Στο ανώγειο έμενε ο δάσκαλος.

Στο σχολείο μου άρεσε περισσότερο η συνεύρεση με τους συμμαθητές μου και τα παιχνίδια που παίζαμε τα διαλείμματα. Δε υπήρχε κάτι που δεν μου άρεσε. Όλα ήταν όμορφα και ωραία! Στο σχολείο δεν υπήρχε στολή και φορούσαμε ότι είχαμε. Δεν παίρναμε τίποτα μαζί μας για κολατσιό και μας έδιναν κάθε μέρα στο σχολείο ένα ποτήρι γάλα (σκόνη) και μια φέτα ψωμί με βούτυρο.

Ένα αστείο περιστατικό πο θυμάμαι είναι όταν ήρθε ο γιατρός να μας εμβολιάσει, δύο παιδιά επειδή φοβήθηκαν, έφυγαν από το σχολείο και πήγαν και κρύφτηκαν μέσα στον φούρνο του σπιτιού τους.

Ανδρέας Αλεξάνδρου (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Ο παππούς Πέτρος Πέτρου θυμάται...

Το χωριό μου είναι το **Νικητάρι**. Η παράδοση λέει ότι το όνομά του χωριού συνδέεται με τον Νικήτα, τον επίσκοπο των Χύτρων. Το δημοτικό σχολείο όταν ήμουν παιδί, είχε τρεις δασκάλους. Το ένα κτήριο ήταν καινούριο και το άλλο παλιό με πολλά λουλούδια. Μου άρεσε που το σχολείο μου είχε μεγάλο κήπο αλλά δεν μου άρεσε που δεν είχε πολλά παγκάκια. Δεν φορούσα στολή στο σχολείο ενώ για κολατσιό έπινα γάλα με μπισκότα. Τα διαλείμματα τρώγαμε το φαγητό μας και μετά παίζαμε ποδόσφαιρο.

Ντάνιελ Πέτρου (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Η γιαγιά Σωτηρούλα Χατζησωτηρίου θυμάται....

Το κατεχόμενο χωριό μου είναι ο **Άγιος Αμβρόσιος Κερύνης**. Το χωριό μου είχε περισσότερους από 1500 κατοίκους. Πήρε το όνομά του από τον Άγιο Αμβρόσιο, στον οποίο είναι αφιερωμένη η εκκλησία του χωριού.

Το σχολείο μου ήταν ένα μοντέρνο για την εποχή νεόκτιστο σχολείο, λίγο έξω από το χωριό. Ήταν κοντά στο δάσος και στον αστυνομικό σταθμό. Μου άρεσε που ήταν μακριά από την φασαρία του χωριού και είχε μεγάλη αυλή για παιχνίδι. Δεν μου άρεσε που είχε αυστηρές δασκάλες. Η στολή που φορούσαμε ήταν μαυρόασπρη και έφτανε μέχρι κάτω από το γόνατο. Το κολατσιό μας ήταν συνήθως σάντουιτς ή ψωμί με χαλούμι και ελιές. Ένα αστείο περιστατικό που έγινε στο σχολείο όταν ήμουν μαθήτρια, ήταν που ένα παιδάκι τράβηξε την καρέκλα της δασκάλας πριν καθήσει, για να πέσει. Όμως δεν τα κατάφερε!

Χριστοδούλη Μάμα (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Η γιαγιά Αγγέλα Παναγιώτου θυμάται...

Το κατεχόμενο χωριό μου είναι η **Νεάπολη Αμμοχώστου**. Πριν την εισβολή είχε περίπου 2000 κάτοικους. Το σχολείο μου ήταν καινούριο, με πολύ μεγάλη αυλή και δεν είχε κάγκελα γύρω γύρω. Τα κορίτσια έπρεπε να φοράμε ποδιά με άσπρο κολάρο. Παίρναμε μαζί μας για να φάμε σάντουιτς και τυρόπιτες. Το διάλειμμα παίζαμε κρυφτό, μήλο, πιριλιά και ζιζιρο.

Αβραάμ Γεωργίου (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Η γιαγιά Κούλλα Κωνσταντίνου Θυμάται...

Είμαι από την κατεχόμενη Μόρφου. Η Μόρφου είχε περίπου 7500 κατοίκους και πήρε το όνομά της από τη θεά Αφροδίτη που ονομαζόταν Μορφώ.

Το δημοτικό σχολείο που πήγαινα ήταν ένα μεγάλο και όμορφο σχολείο. Χωριζόταν σε παρθεναγωγείο και αρρεναγωγείο. Στο σχολείο μου άρεσε περισσότερο ο όμορφος και μεγάλος κήπος του ενώ δεν μου άρεσε που ήταν κοντά σε κύριο δρόμο και είχε πολύ θόρυβο. Σήμερα το σχολείο μου δεν υπάρχει πια, έχει καταστραφεί.

Στο σχολείο φορούσα ποδιά με άσπρο κολάρο και πηλίκιο. Τα βιβλιά τα έβαζα μέσα σε ρούχινη τσάντα (παλάσκα). Το κολατσιό μου ήταν σάντουιτς με τυρί και χαλούμι. Ένα αστείο περιστατικό που θυμάμαι είναι ότι υπήρχε ένας δάσκαλος που δίδασκε θρησκευτικά και τα παιδιά για να τον πειράξουν του πετούσαν σαίτιες στην πλάτη. Τα διαλείμματα παίζαμε βασιλέα, κυνηγητό, τζιτζικα, σχοινάκι και κουτσό.

Σόλωνας Αεροπόρος (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

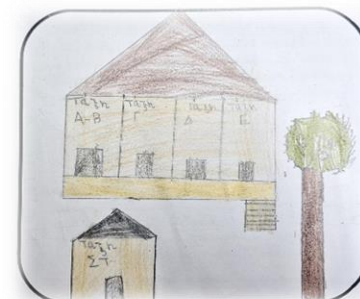
Ο παππούς Κωνσταντίνος Χαρίτου Θυμάται....

Το κατεχόμενο χωριό μου είναι η Κυρά Μόρφου. Το 1974 είχε περίπου 1000 κατοίκους και το όνομά του το πήρε από μια βασίλισσα η οποία ζούσε στο χωριό τα πολύ παλιά χρόνια και την έλεγαν κυρα - Ρήγαινα.

Το σχολείο είχε 4 τάξεις και αργότερα προστέθηκε δίπλα ακόμα μια αίθουσα, δωρεά κάποιου κάτοικου του χωριού. Λειτουργούσε με τρεις δασκάλους και μια δασκάλα. Στο σχολείο μου άρεσε περισσότερο όταν βγαίναμε διάλειμμα και έπαιζα με τους φίλους μου. Δεν μου άρεσε όταν μας έβαζε τιμωρία ο δάσκαλος και έπρεπε να μείνουμε μέσα στην τάξη και να χάσουμε το διάλειμμα μας. Το κολατσιό μου ήταν 2 φέτες ψωμί με μαρμελάδα στη μέση ή ψωμί με χαλούμι.

Μια ωραία ανάμνηση που έχω από τα σχολικά μου χρόνια ήταν μια χρονιά που είχα μείνει στην ίδια τάξη και επειδή ήμουν μεγαλύτερος από τα υπόλοιπα παιδιά, όταν βγαίναμε διάλειμμα για να παίξουμε, όλοι οι μαθητές ήθελαν να είμαι στην ομάδα τους για να νικούν. Τα παιχνίδια που παίζαμε ήταν ποδόσφαιρο, γύρω γύρω όλοι, μαντήλι, τελείες ΧΟΧ και πολλά άλλα.

Εμμανουήλ Πολυκράτους (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Η γιαγιά Φρειδερίκη Αντωνίου Θυμάται....

Το χωριό μου είναι το Νικητάρι. Το σχολείο μας παλιά βρισκόταν στην άκρη του χωριού. Είχε δύο μεγάλες αίθουσες, μια για την Α', Β', Γ' και μια για την Δ', Ε' και ΣΤ'. Είχαμε δύο δασκάλους.

Μπροστά από το σχολείο είχε ένα μεγάλο κήπο με λουλούδια και λαχανικά και πίσω μια μεγάλη αυλή που παίζαμε. Ήταν ένα όμορφο κτήριο. Το σχολείο πάντα μου άρεσε. Ήταν περιποιημένο και καθαρό. Ήταν το δεύτερο μας σπίτι. Αγαπούσαμε πολύ τους δασκάλους μας και τους σεβόμασταν. Ήταν αυστηροί και συνάμα καλοί. Έχω πολύ καλές αναμνήσεις από το σχολείο μου.

Στο σχολείο φορούσαμε ειδική στολή. Για τα κορίτσια ήταν ποδιά καρωτή με άσπρο γιακαδάκι. Τα αγόρια φορούσαν κοντό ή μακρύ παντελόνι με άσπρο πουκάμισο.

Όταν ήμουν στην Α' τάξη γράφαμε πάνω σε πίνακα με κοντυλοφόρο. Η τσάντα μας λεγόταν «παλάσκα» και ήταν ραμμένη με ύφασμα. Στο σχολείο παίρναμε μαζί μας σε ρούχινο σακουλάκι, λίγο ψωμί, χαλούμι, ελιές και κάποτε και καμιά ντομάτα. Συνήθως το πρώτο διάλειμμα καθόμασταν στη βεράντα ή όπου βρίσκαμε τόπο και τρώγαμε το κολατσιό μας. Στα άλλα διαλείμματα παίζαμε συνήθως «βασιλέα», τρεχτό, «ψηλωμα- χαμήλωμα» και πεντόβολα (πέντε-πέτρες).

Φρειδερίκη Πολυκάρπου (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Η γιαγιά Ανθούλα Ηλιάδη και ο παππούς Αντρέας Ηλιάδης Θυμούνται...

Είμαστε από το χωριό Ποτάμι. Το χωριό πήρε το όνομά του από τους δύο ποταμούς που υπάρχουν στο χωριό, τον Κούμouro και τον Κασανιό. Στο Δημοτικό Σχολείο όλα μας άρεσαν. Τα παιχνίδια, τα διαλείμματα και οι εκδρομές στα χωράφια. Αλλά δεν μας άρεσε όταν ο δάσκαλος τιμωρούσε τα παιδιά με ξύλο.

Τα κορίτσια φορούσαν καρώ ποδιά και τα αγόρια γκρίζο παντελόνι με άσπρη φανέλα. Το κολατσιό μας ήταν μια φέτα ψωμί με ζάχαρη. Τα διαλείμματα παίζαμε κυνηγητό, χωστό, πέντε πέτρες, βασιλέα, γέρο γέρο βασιλιά και μπάλα. Ένα αστείο περιστατικό που θυμόμαστε ήταν όταν κάναμε μαθηματικά και κουραστήκαμε και απαντήσαμε λάθος. Ο δάσκαλος τότε θύμωσε και είπε σε ένα παιδί (τον Γιώργο) να φέρει βέργες από την ροδιά του. Εμείς πήγαμε και κόψαμε όλη την ροδιά. Ο Γιώργος όταν πήγε στο σχολείο είπε στο δάσκαλο: «Κύριε, το πρωί ήταν εκεί η ροδιά, αλλά το απόγευμα δεν την βρήκα!». Τότε έφαγε το ξύλο ο Γιώργος!

Μυριάνθη Παπαϊωακείμ (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Ο κ.Χαράλαμπος Λουκά, διευθυντής του Περιφερειακού Δημοτικού Σχολείου Ασίνου, θυμάται...

Η κατεχόμενη μου πόλη είναι η **Αμμόχωστος**. Η Αμμόχωστος είχε περίπου 40000 κατοίκους. Οι 7000 ήταν Τουρκοκύπριοι. Πήρε το όνομά της από την πολλή και όμορφη άμμο που είχε στις παραλίες της.

Το δημοτικό στο οποίο φοιτούσα ήταν όμορφο και ολοκαίνουριο. Κτίστηκε το 1968, όταν πήγα στην Α΄ τάξη.

Είχε ωραίο κήπο, γήπεδα ποδοσφαίρου και μπάσκετ. Βρίσκεται σε ήσυχη περιοχή. Μου άρεσε που ήταν ολοκαίνουριο και όμορφο σχολείο. Με δυσκόλευε λίγο το ότι ήταν μακριά από το σπίτι μου και έπρεπε να πηγαίνω με τα πόδια. Σήμερα το σχολείο μου λειτουργεί και οι περισσότεροι μαθητές και δάσκαλοι είναι έποικοι από την Τουρκία.

Τα αγόρια φορούσαμε ότι θέλαμε αλλά τα κορίτσια έπρεπε να φορούν ποδιά με άσπρο κολάρο. Κάθε μέρα έπαιρνα μαζί μου ένα τενεκεδάκι για να βάλω μέσα το γάλα που μας έδιναν το β΄ διάλειμμα. Επίσης μας έδιναν και συσσίτιο, μια στρογγυλή φραντζόλα που μέσα είχε τυρί. Ένα αστείο περιστατικό που θυμάμαι ήταν ότι ένας δάσκαλος μας, ενώ μας μιλούσε, έφτυνε χωρίς να το θέλει.

Η γιαγιά Ανθούλα Ηλιάδη θυμάται το κατεχόμενο Γυμνάσιο Μόρφου...

Κάθε πρωί πηγαίναμε με λεωφορείο από το χωριό στο Γυμνάσιο Μόρφου. Κάθε άνοιξη, όταν ανθίζουν οι πορτοκαλιές και οι λεμονιές, ένα μυρωδάτο αεράκι έμπαινε από το παράθυρο του λεωφορείου. Αυτήν την μυρωδιά τη νιώθω πάντοτε και ποτέ δεν την ξεχνώ.

Στο γυμνάσιο μας δίδασκαν θέατρο και τραγωδίες, τις οποίες παίξαμε στο θέατρο των Σόλων. Εκεί ερχόταν πολύς κόσμος και τις παρακολουθούσε. Επίσης το γυμνάσιό μας λάμβανε μέρος στο Φεστιβάλ Πορτοκαλιού που γινόταν κάθε χρόνο στην Μόρφου, και στολίζαμε το δικό μας άρμα.

Θυμάμαι όταν πήγα στην Α΄ τάξη, και κάναμε για πρώτη φορά Μουσική με καθηγητή της Μουσικής. Στο δημοτικό δεν είχαμε μάθει τις νότες στο πεντάγραμμο. Μια μέρα μου φώναξε ο καθηγητής να βγω στον πίνακα και μου έδειχνε μια, μια τις νότες για να τις διαβάσω. Στο μπροστινό θρανίο καθόταν ένα κορίτσι από την Μόρφου που ήξερε καλά τις νότες και μου τις έλεγε με τα χείλη της και έτσι γλίτωσα την κατσάδα.

Μυριάνθη Παπαϊωακείμ (Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Ασίνου)

Μικροί ποιητές... για την όμορφη σκλαβωμένη Κύπρο μας...

Τα κατεχόμενα μας μέρη

Κύπρος μας αγαπημένη
που είσαι, ακόμα σκλαβωμένη
αχ και να 'σουν πάλι μια
ολόκληρη χώρα μια καρδιά!

Στην Κερύνεια πίσω να πάμε
που τόσο πολύ την αγαπάμε,
Μόρφου, Ζώδια και Αμμόχωστος,
Πενταδάχτυλος, περήφανος και ξακουστός!

Β΄ τάξη Περιφερειακού Δημοτικού Σχολείου
Ασίνου

Το κατεχόμενο νησί

Αγαπημένη μου Κύπρος
Ξέρω ότι σε κρατούν οι Τούρκοι.

Ξέρω ότι θέλεις
να είσαι ελεύθερη
και να έχεις Ειρήνη...

Ξέρω ότι οι Τούρκοι έκαναν εισβολή...
και μην κλαις...
Να 'σαι δυνατή!

Κωνσταντίνος Χριστοφή
(Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Μια όμορφη πόλη

Οι θάλασσές σου όμορφες,
το κάστρο σου είναι μαγικό!
Κερύνεια είσαι μια ομορφιά
με το λιμανάκι σου το μικρό!

Η Αμμόχωστος μου
με τη χρυσή της αμμουδιά
και τις πολλές της εκκλησίες,
την έχουμε πάντα μες στην καρδιά...

Νεκταρία Αναξαγόρα
(Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Η Αμμόχωστος

Η Αμμόχωστος είναι
η κατεχόμενη πόλη μας
που ζει στην καρδιά μας.

Της Αμμοχώστου η ομορφιά
που έχει χρυσή αμμουδιά.
Η κατεχόμενη Αμμόχωστος είναι
εγκλωβισμένη από τους Τούρκους.

Αργυρώ Μονιάτη
(Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Το κατεχόμενο νησί

Κύπρος μου όμορφη!
Τα παιδιά θέλουν να σε δουν
ελεύθερη!

Ξέρω ότι κλαις...
Θα σε ελευθερώσουμε!
Οι Τούρκοι θα φύγουν.

Θέλουμε Ειρήνη!
Θα σταματήσει ο πόλεμος.
Το υπόσχομαι!

Αρσένιος Μονιάτης
(Δημοτικό Σχολείο
Σουνίου - Ζανακιάς)

Ο Πενταδάκτυλός μου

Αχ Πενταδάκτυλέ μου!
Αχ κι αν τους έδιωχνες!
Αχ κι αν ήταν δυνατόν
να τους αποσείσεις τότε!

Τώρα δε θα τους είχαμε στην Κύπρο
για 49 ολόκληρα χρόνια...

Ελεονώρα Θεοφίλου
(Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Κατεχόμενη Κύπρος

Αγαπημένη Κύπρος μας
που σ' έπιασαν οι Τούρκοι
και 'σου πονάς...

Κι εμείς τα παιδιά σου
αν θέλουμε να σε δούμε ελεύθερη
πρέπει να αγωνιστούμε!

Εύχομαι η κατεχόμενη Κύπρος μας
να γίνει ένας ειρηνικός τόπος
για όλους τους κατοίκους της!

Αντριάνα Μυλωνά
(Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)

Αγαπημένη μου Κύπρος

Αγαπημένη μου Κύπρος
είσαι σκλαβωμένη σε δύο κομμάτια.

Αγαπημένη μου Κύπρος
Θέλω να σε δω ελεύθερη.

Αγαπημένη μου Κύπρος
Είσαι σκλαβωμένη σε δύο κομμάτια
αλλά εγώ δε σταματώ να σε αγαπώ!

Κρίστοφερ Θουκυδίδης
(Δημοτικό Σχολείο Σουνίου - Ζανακιάς)